

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

25 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Vladimir Timofti

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac, Victor Boico,

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2018, în cauza penală privindu-l pe

***Policinski Grigore xxx**, născut la xx xx xxxx,
originar și domiciliat în s. xxx r-nul xxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 31.07.2014 – 30.03.2016;

Instanța de apel: 27.04.2016 – 13.10.2016;

Instanța de recurs: 07.02.2017 – 04.04.2017;

Instanța de apel: 17.05.2017 – 26.01.2018;

Instanța de recurs: 19.04.2018 – 25.09.2018.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 30 martie 2016, Policinski Grigore a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art.329 alin.(1) Cod penal, pe motiv că în acțiunile lui lipsesc semnele constitutive ale infracțiunii.

2. Prin rechizitoriu Policinski Grigore a fost învinuit de faptul că în baza deciziilor Consiliului raional Dubăsari nr.01-02 din 28 iunie 2007 și nr.01-01 din 27 iunie 2011, exercitând funcția de președinte al raionului Dubăsari, astfel fiind persoană cu funcție de demnitate publică și totodată, în conformitate cu art.53 alin.(1) lit. i) din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006 „Privind administrația publică locală”, exercitând funcția de coordonator principal de credite al raionului, având obligația prevăzută de art.53 alin.(1) lit. b) al legii indicate mai sus de a asigura respectarea Constituției, a legilor,

altor acte normative și conform art.32 alin.(1) lit. d), e) din Legea nr.397 din 16.12.2003 „Privind finanțele publice locale”, fiind responsabil de integritatea bunurilor aflate în administrare și de asigurare a organizării și ținerii contabilității în conformitate cu actele normative, a comis neglijență în serviciu în următoarele circumstanțe.

Conform raportului auditului bugetelor unităților administrativ-teritoriale și gestionării patrimoniului public din r-nul Dubăsari, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr.52 din 21.11.2012, Policinski Grigore, având o atitudine neglijentă față de obligațiunile sale de serviciu, nu a asigurat organizarea și ținerea evidenței contabile în conformitate cu actele normative, a costului foilor de odihnă pentru copii în sumă de 499,6 mii lei, în lipsa documentelor justificative a admis efectuarea cheltuielilor în sumă de 494,6 mii lei pentru deservirea ședințelor de lucru, zilelor de comemorare, zilelor profesionale și altor sărbători.

Acțiunile lui Policinski Grigore au fost încadrate de către procuror în baza art.329 alin.(1) Codul penal, *neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.*

3. Nefiind de acord cu sentința de achitare, procurorul a depus apel solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Policinski Grigore să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.329 alin.(1) Cod penal la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice pe un termen de 2 ani, cu încetarea procesului penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

În apelul declarat procurorul a menționat că:

- probele administrate, inclusiv declarațiile reprezentantului părții vătămate și ale martorilor, dovedesc că inculpatul a comis neglijență în serviciu, fiind considerate neîntemeiate concluziile auditului Curții de Conturi și eronat calificată decizia acesteia ca fiind o recomandare spre dirijarea activității sale profesionale;

- instanța de fond nu a ținut cont de caracterul infracțiunii comise de inculpat, iar declarațiile acestuia nu corespund circumstanțelor cauzei și depozițiilor reprezentantului părții vătămate Berzan V., ale martorilor Gonciar M., Josan S., Moiseev E., Braducean L., Leșan A., Stavinski Z., Soltan I., Urîtu A., Grigoriev S. și Iavița T.;

- potrivit sentinței, instanța justifică părțitor poziția inculpatului, dându-i dreptate în acțiuni, făcând doar o retrospectivă a probelor prezentate de părți și, contrar prevederilor legale, nu a făcut o analiză motivată a probelor, rezumându-se la enumerarea acestora;

- instanța de fond nu a verificat și nu a calificat drept probă decizia Curții de Conturi în care s-a enunțat expres că prin prisma Legii contabilității, în accepțiunea art.19, a

fost lipsă acte de evidență primară și acte de decontare întocmite în modul și ordinea stabilite de lege. Astfel, în contextul legii menționate, faptele economice se contabilizează în baza documentelor primare și centralizatoare, documentele primare urmând a întocmite în timpul efectuării operațiunii, iar când este imposibil – nemijlocit după efectuarea operațiunii sau după producerea evenimentului. Entitatea utilizează formulare tipizate de documente primare, aprobate de Ministerul Finanțelor, iar în lipsa formularelor tipizate sau dacă acestea nu satisfac necesitățile entității, entitatea elaborează și utilizează formulare de documente, aprobate de conducerea ei, cu respectarea cerințelor alin.(6);

- instanța de fond, neglijând normele legale, a considerat drept acte de evidență primară și, respectiv, dovadă de justificare a activității infracționale a inculpatului, actele de lichidare întocmite fără dată și fără număr, cu referință la acțiunile care au format obiectul învinuirii;

- instanța a neglijat faptul că, stabilind derogări de la legislația în vigoare, Curtea de Conturi a decis a transmite raportul de audit pentru r-nul Dubăsari efectuat pentru perioada de raport a anului 2011, Centrului National Anticorupție, pentru ca acesta să adopte o decizie legală, în limitele competenței procesuale;

- instanța de fond a omis să indice prin care probe se demonstrează nevinovăția persoanei sau care sunt elementele infracțiunii ce lipsesc.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2016, s-a respins apelul declarat de procuror, ca nefondat, cu menținerea sentinței de achitare fără modificări.

5. Instanța de apel a statuat că instanța de fond corect a considerat că probele administrate nu sunt suficiente pentru a stabili vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Astfel, instanța de fond, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, apreciind probele acuzării și ale apărării din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, a conchis că acuzarea nu a administrat probe pertinente și concludente prin care să confirme că inculpatul ar fi comis infracțiunea incriminată, instanța de fond fiind în imposibilitate să înlăture divergențele dintre declarațiile făcute în cadrul dezbaterilor judecătorești de reprezentantul părții vătămate Berzan V., dintre depozițiile martorilor acuzării depuse în cadrul urmăririi penale și cercetării judecătorești.

Or, în circumstanțele în care dubiile apărării apărute la examinarea cauzei nu au putut fi înlăturate în cadrul unei proceduri legale, urmează ca acestea să fie interpretate în favoarea inculpatului, care urmează a fi achitat din lipsa în acțiunile lui a semnelor constitutive prevăzute de art.329 alin.(1) Cod penal.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către procuror, care a solicitat casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat următoarele argumente:

- instanțele de fond și de apel achitând inculpatul s-au bazat doar de declarațiile acestuia, neglijând probele acuzării invocate și în apelul declarat, pe care instanța de apel le-a apreciat eronat, fiind respinsă puterea de acuzare fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe ce ar combate învinuirea înaintată inculpatului, fiind încălcate prevederile art.101 Cod de procedură penală, conform cărora fiecare probă urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor;

- instanțele nu au ținut cont de probele acuzării, adoptând o hotărâre bazată în mod parțial pe declarațiile inculpatului și discursul apărătorului său, fiind omise depozițiile reprezentantului părții vătămate Berzan V. și ale martorilor Moiseev E., Braducean L., Leșan A., Stavinschi Z., Soltan I., Urîtu A., Grigoriev S. și Iavița T.;

- transferurile indicate în raportul de audit ca fiind în lipsa actelor de evidență primară, au fost realizate cu derogare de la norma legală, în cadrul auditului fiind utilizate extrasele din evidența trezorerială și cheltuielile bugetului raionului Dubăsari;

- apărarea a prezentat un șir de acte de lichidare a plăților, în limita acuzării formulate, întocmite formal, fără dată și număr de evidență, proveniența cărora nu se cunoaște. Subiectiv se presupune că actele de lichidare vizate sunt acte de evidență contabilă primară, în cazul în care auditorii Curții de Conturi și contabilii Consiliului raional Dubăsari, Moiseev E. nu cunoșteau despre existența acestora, actele fiind prezentate la etapa prezentării probelor cu titlu de justificare fictivă a unor cheltuieli suportate în sensul învinuirii înaintate;

- planificarea unor cheltuieli nu certifică legalitatea acestora, fiind stabilit că toate transferurile reclamate în raportul de audit, ca fiind în lipsa actelor de evidență primară, au fost realizate cu derogare de la norma legală, în cadrul auditului fiind utilizate extrasele din evidența trezorerială și cheltuielile bugetului raionului Dubăsari;

- instanțele nu au verificat și nu au calificat drept probă faptul că Curtea de Conturi în decizia sa a enunțat expres că prin prisma Legii contabilității, în accepțiunea art.19, au lipsit acte de evidență primară și acte de decontare întocmite în modul și ordinea stabilite de lege. Astfel, faptele economice se contabilizează în baza documentelor primare și centralizatoare, documentele primare urmând a fi întocmite în timpul efectuării operațiunii, iar când este imposibil, nemijlocit după efectuarea operațiunii sau după producerea evenimentului;

- Curtea de Conturi este unica autoritate publică a statului care exercită controlul asupra formării, administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public prin realizarea auditului extern în sectorul public în calitate de instituție supremă de audit și este protejată legal de interferența din partea organelor de drept sau cu funcții de control;

- fiecare probă urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de

vedere al coroborării lor. Instanțele s-au rezumat doar la enumerarea probelor administrate de acuzare și apărare, concluzionând formal că nu au fost prezentate suficiente probe în sensul acuzării, nefiind indicate probele care demonstrează nevinovăția persoanei sau care sunt elementele infracțiunii ce lipsesc;

- fiind invocate ilegalitățile admise de instanța de fond, instanța de apel prin neaprecierea obiectivă a probelor administrate, la adoptarea deciziei a repetat eroarea de drept admisă de instanța de fond și nu a dat o apreciere justă probelor acuzării.

În drept, procurorul își întemeiază recursul declarat în baza art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 04 aprilie 2017, recursul ordinar declarat a fost admis, casată total decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată.

8. În motivarea deciziei instanța de recurs a reținut că instanța de fond cercetând declarațiile inculpatului, ale reprezentantului părții vătămate, a 11 martori audiați și 247 de probe scrise, nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, nespecificând esența probelor scrise și ce confirmă sau infirmă acestea, neindicând motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul acuzării.

Mai mult, nu a indicat esența divergențelor constatate și motivul pentru care nu le-a putut înlătura, iar mențiunea că: ”instanța de fond a fost în imposibilitate să înlătore divergențele dintre declarațiile făcute în cadrul dezbaterilor judecătorești de reprezentantul părții vătămate Berzan V., dintre depozițiile martorilor acuzării depuse în cadrul urmăririi penale și cercetării judecătorești” este neclară, confuză, sumară și nu corespunde criteriilor de apreciere a probelor administrate pe caz, prevăzute în art.101 alin.(1) și (4) Cod de procedură penală.

Totodată, probele scrise prezentate de apărare nu au fost apreciate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept concrete, invocate în rechizitoriu și în respectivele rapoarte ale Curții de Conturi și auditului bugetelor unităților administrativ-teritoriale și gestionării patrimoniului public din r-nul Dubăsari pe anii 2011 – 2012.

În continuare, Colegiul penal a constatat în descriptivul sentinței mai multe temeuri de achitare a inculpatului, indicând că inculpatul nu a comis infracțiunea incriminată, apoi că inculpatul urmează a fi achitat din lipsa în acțiunile lui a semnelor constitutive prevăzute de art.329 alin.(1) Cod penal (pct.2. din decizie). Totodată, în dispozitivul sentinței a indicat divergent, că inculpatul este achitat din motiv că în acțiunile lui lipsesc semnele constitutive ale infracțiunii (pct.1. din decizie).

Astfel, instanța de recurs a reținut că, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

A mai reținut instanța de recurs că instanța de apel, judecând apelul nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, nu a desființat sentința și nu a rejudecat cauza potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal. Nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, nespecificând esența probelor scrise și ce confirmă sau infirmă acestea, neindicând motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul acușării.

Astfel, instanța de apel și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi declarațiile celor 11 martori - Grigoriev S., Moiseev E., Urîtu A., Soltan I., Leșan A., Oprea S., Josan S., Gonciar M., Braducean L., Jimbei M. și Iavița T., cât și cele 247 de probe scrise, prezentate de apărare.

Totodată, probele scrise prezentate de apărare nu au fost apreciate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept concrete, invocate în rechizitoriu și în respectivele rapoarte ale Curții de Conturi și auditului bugetelor unităților administrativ-teritoriale și gestionării patrimoniului public din r-nul Dubăsari pe anii 2011 – 2012.

Circumstanțele expuse atestă că ambele instanțe nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursul ordinar este întemeiat.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2018, apelul declarat de procuror a fost admis, din alte motive decât cele invocate, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Policinschi Grigore a fost achitat de sub învinuirea imputată în baza art.329 alin.(1) Cod penal, din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

10. În partea descriptivă a deciziei instanța de apel a reținut că instanța de fond eronat a constatat starea de fapt, și anume incorect a ajuns la concluzia privind achitarea inculpatului, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.329 alin.(1) Cod penal, pe motiv că în acțiunile lui lipsesc elementele infracțiunii, în contextul dat fiind apreciată eronat starea de fapt, având în vedere nemijlocit motivul de achitare a lui Policinschi Grigore.

Astfel, instanța de apel cercetând sub toate aspectele probele administrate, verificându-le din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, a concluzionat că

Policinschi Grigore urmează a fi achitat, din motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.329 alin. (1) Cod penal.

Potrivit dispoziției art.329 Cod penal, prin neglijența în serviciu urmează de înțeles neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice

Obiectul juridic special al infracțiunii nominalizate îl formează relațiile sociale cu privire la buna desfășurare a activității de serviciu în sfera publică, care presupune îndeplinirea corespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor sale de serviciu.

Latura obiectivă a infracțiunii se caracterizează prin: fapta prejudiciabilă care se exprimă în acțiunea sau inacțiunea de neîndeplinire sau îndeplinire necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu; urmările prejudiciabile, și anume - daunele în proporții mari cauzate intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice; legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Prin acțiunea sau inacțiunea de neîndeplinire sau îndeplinire necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu urmează de înțeles asemenea acțiuni care făptuitorul fie nu realizează în genere ceea ce-i revine potrivit competenței de serviciu, fie își îndeplinește obligațiile de serviciu de o manieră necorespunzătoare (adică, la momentul nepotrivit, în volum incomplet, într-un mod inexact, necalitativ etc. În legătură cu aceasta, în procesul de calificare a faptei întâi de toate urmează a fi stabilite - în baza legilor, altor acte normative, ordinelor, instrucțiunilor etc. - obligațiile care îi reveneau făptuitorului, sarcinile concrete pe care urma să le îndeplinească acesta. În niciun caz nu pot fi considerate suficiente afirmațiile abstracte privind o oarecare neexecutare de către făptuitor a obligațiilor de serviciu, privind lipsa unui control adecvat din partea acestuia asupra comportamentului altor persoane, privind lipsa de atenție, diligență, prudență, vigilență etc. din partea făptuitorului.

Infracțiunea dată este una materială și se consideră consumată din momentul producerii daunelor în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Latura subiectivă se caracterizează prin imprudență.

În alt context, cauzele subiective ale neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu: a) atitudinea neglijentă față de obligațiile de serviciu; b) atitudinea neconștiincioasă față de obligațiile de serviciu, aceste cauze au un caracter alternativ, în același timp, lista lor este exhaustivă. De aceea, nu poate fi aplicat art.329 alin.(1) Cod penal în cazul în care oricare alte cauze stau la baza neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Subiect al infracțiunii de neglijența în serviciu este persoana cu funcție de răspundere.

Astfel, instanța de apel a considerat că organul de urmărire penală nu a specificat care anume normă referitoare la funcțiile de bază, deținute în exercițiul funcțiunii de către Policinski Grigore, ar fi fost încălcată și în ce anume s-a rezumat această încălcare.

Reieșind din actul de sesizare a instanței, se constată că, de către acuzatorul de stat, lui Policinski Grigore i se incriminează încălcarea prevederilor art.53 alin.(1) al Legii nr.436, din 28 decembrie 2006, „privind administrația publică locală”, „lit. b) asigură respectarea Constituției, a legilor și altor acte normative; lit. i) exercită funcția de ordonator principal de credite al raionului”.

Instanța de apel a menționat că, întreaga învinuire înaintată la caz, este bazată pe o apreciere eronată a atribuțiilor funcționale care îi revin nemijlocit președintelui raionului, conform competențelor legale.

Instanța de apel a reținut că partea acuzării, nu a indicata norma legală nemijlocită care ar fi fost încălcată de către Policinski Grigore, în exercitarea funcției de președinte al raionului Dubăsari, dar și cu atât mai mult, s-a dat o interpretare eronată nemijlocit funcției acestuia, față de acțiunile nemijlocit incriminate inculpatului.

În conformitate cu prevederile art.32 alin.(1), lit. d), e) a Legii nr.397, din 16 octombrie 2013, „privind finanțele publice locale”, „executorii (ordonatorii) principali de buget sânt responsabili de: lit. d) integritatea bunurilor aflate în administrare; lit. e) asigurarea organizării și tinerii contabilității în conformitate cu actele normative și prezentarea în termen a rapoartelor lunare, trimestriale și anuale”.

De asemenea, conform art.1 al aceleiași legi, „executor (ordonator) de buget - conducător al autorității (instituției) publice, împuternicit cu dreptul de a efectua cheltuieli în conformitate cu alocațiile aprobate”.

Mai mult ca atât, conform art.29 alin.(1), lit. f) al Legii nr.436, din 28 decembrie 2006, „privind administrația publică locală”, „pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, stabilite la art.4 alin.(1) din Legea privind descentralizarea administrativă, primarul exercită în teritoriul administrat următoarele atribuții de bază: exercită funcția de ordonator principal de credite al satului (comunei), orașului (municipiului); verifică, din oficiu sau la cerere, încasarea și cheltuirea mijloacelor de la bugetul local și informează consiliul local despre situația existentă”.

Conform art.43 alin.(1), lit. b), s) al Legii nr.436, din 28 decembrie 2006, „privind administrația publică locală”, „pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea stabilite la art.4 alin.(2) din Legea privind descentralizarea administrativă, consiliul raional realizează în teritoriul administrat următoarele competențe de bază: lit. b) aprobă bugetul raional, contul de încheiere a exercițiului bugetar, precum și modul de utilizare a fondurilor speciale; lit.

s) decide organizarea și desfășurarea de activități științifice, instructiv-educative, cultural-educative, sportive și de tineret, de interes raional”.

Astfel, instanța de apel a menționat că organul de urmărire penală eronat a constatat că anume Președintele raionului, are calitatea de executor (ordonator) de buget al autorității publice locale, or, normele precizate supra, contravin concluziei procurorului în aspectul dat.

Mai mult ca atât, organul de urmărire penală, nu a specificat prin ce anume s-au manifestat acțiunile lui Policinski Grigore, ținând cont de incriminarea unor acțiuni improprii Președintelui raionului, de altfel, acțiuni, care au fost combătute urmare a relatărilor martorilor, cât și celorlalte probe administrate la caz.

Instanța de apel a reținut că nici martorii audiați pe parcursul cercetării judecătorești în instanța de fond, cât și în instanța de apel, nu au confirmat cu exactitate că Consiliului raional Dubăsari i s-ar fi cauzat un careva prejudiciu, cu atât mai mult, nici organul de urmărire penală nu a specificat în ce anume a constat prejudiciul dat, or, conform raportului auditului bugetelor unităților administrativ-teritoriale și gestionării patrimoniului public din raionul Dubăsari pe anul 2011, în lipsa documentelor confirmative Consiliul raional Dubăsari a înregistrat direct la cheltuieli costul foilor de odihnă în sumă de 499 600 lei.

Din cele expuse, instanța de apel a consemnat că axarea de către organul de urmărire penală, la înaintarea învinuirii, exclusiv pe Hotărârea Curții de Conturi nr.52, din 21 noiembrie 2012, conform căreia, aferent celor indicate supra, la anexa nr.19 al raportului Curții de Conturi ce privește cheltuielile în sumă de 494 600 lei, din care rezultă că pentru deservirea ședințelor de lucru, zilelor comemorative, zilelor profesionale și altor sărbători au fost banii în lipsa documentelor ce ar confirma justetea cheltuirii lor, deoarece potrivit Regulamentului indicat mai sus, sânt expres prevăzute normativele și limită privind cheltuirea mijloacelor pentru primirea și deservirea delegațiilor străine și a anumitor persoane, precum și întocmirea documentară a recepției sau evenimentului unde urmează să se prezinte acte cum ar fi: devizul de cheltuieli detaliat, componenta grupurilor sau a persoanelor invitate, listele participanților la recepție, cheltuielile pentru o persoană.

În continuare, instanța de apel a menționat că învinuirea înaintată lui Policinski Grigore, este neclară, de vreme ce axându-se pe Hotărârea Curții de Conturi, care constată existența unor abateri, ce nu pot fi incriminate incriminatului, în situația în care conform deciziei nr.03-05 din 05 mai 2011, adoptată de către Consiliul raional Dubăsari „Cu privire la organizarea odihnei de vară a copiilor și adolescenților și măsurile de întremare a sănătății acestora în sezonul estival 2011”, rezultă că prin această decizie în pct.3 este indicat faptul că Direcția generală învățământ, tineret și sport (dna L. Braducean), de comun acord cu Direcția asistență socială (dl V. Vancea), comisia instituită, autoritățile publice locale va elabora Programul măsurilor de organizare a odihnei de vară în taberele de odihnă situate pe teritoriul raionului; va întreprinde toate

măsurile de rigoare pentru încadrarea prioritară în taberele de odihnă a copiilor din familiile socialmente - vulnerabile și copiilor care înregistrează succese notorii la învățatură, cu achitarea a 20 % din costul foii de către părinți. La punctul 4 al acestei decizii este menționat faptul că costul unei foi de odihnă pentru copiii orfani, cei rămași fără tutelă părintească, aflați sub tutelă în familiile înrudite și a copiilor părinții cărora sânt decedați în conflictul armat de la Nistru din 1992, se vor achita integral din contul mijloacelor prevăzute în bugetul statului, prin intermediul Ministerului Protecției Sociale, Familiei și Copilului. La pct.5 din decizie este menționat faptul că se recomandă autorităților publice locale de nivelul I să prevadă mijloace financiare pentru copiii din familiile socialmente-vulnerabile conform Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.304 din 27 aprilie 2011 „cu privire la organizarea odihnei și întremării sănătății copiilor și adolescenților în sezonul estival 2011”, compensarea din bugetul respectiv a celor 20% din costul foii. La pct.6 din decizie este menționat faptul că se pune în sarcina comisiei nominalizate monitorizarea acțiunilor preconizate pentru organizarea odihnei și întremării sănătății copiilor în sezonul estival 2011 și repartizarea biletelor de odihnă în localitățile raionului. Pct.7 al acestei decizii prevede faptul că autoritățile publice locale: de comun acord cu sindicatele de ramură, managerii taberelor vor întreprinde acțiunile de rigoare pentru asigurarea prioritară a instituțiilor de odihnă, precum și a celor cu sejur de zi a copiilor, cu produse alimentare și vor exercita permanent un control riguros al calității acestora; nu vor admite deschiderea pe teritoriul localităților a taberelor de odihnă neautorizate. La pct.8 este menționat faptul că managerii taberelor de odihnă vor coordona cu Direcția generală învățământ, tineret și sport angajarea în serviciu a persoanelor în calitate de educatori superiori și educatori. Pct.9 al deciziei unde este menționat faptul că centrul de sănătate publică (dl M. Gherman), directorul IMSP CMF Dubăsari (dl V. Gulica) vor asigura controlul aprovizionării instituțiilor de odihnă și a celor cu sejur de zi cu echipamentele și medicamentele necesare la prețuri minime și vor efectua supravegherea sanitar-epidemiologică a acestor instituții în perioada pregătirii, deschiderii și funcționării acestora, în conformitate cu legislația în vigoare. Pct.10 al prevede că direcția generală învățământ, tineret și sport (dna L. Braducean), directorul IMSP CMF Dubăsari (dl V. Gulica), sindicatele de ramură vor contribui la asigurarea instituțiilor de odihnă și întremare a sănătății copiilor cu cadre pedagogice și medicale necesare. La pct.11 al acestei decizii este menționat faptul că comisariatul raional de poliție (dl V. Grabovski) va întreprinde măsurile de rigoare pentru menținerea securității copiilor în timpul aflării acestora în instituțiile de odihnă. Pct.12 al deciziei prevede că direcția generală finanțe (dna R. Spinovschi) va asigura finanțarea mijloacelor financiare necesare pentru odihna și întremarea sănătății copiilor și adolescenților. Pct.13 din decizie unde este menționat faptul că controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina d-nei M. Jimbei, vicepreședintelui raionului.

În aceeași context, instanța de apel a menționat că din declarațiile reprezentantului părții vătămate, Consiliul raional Dubăsari Berzan Valeriu, depuse în fața instanței de fond și apel, reiese că încălcările constatate de Curtea de Conturi nu au avut urmări sau deficiențe materiale, iar evidența contabilă o duce șefa secției administrativ-financiare Moiseev Ecaterina. La rezolvarea acestei activități a fost încălcată modalitatea alocării surselor financiare fără documente justificative și responsabili pentru aceste încălcări sunt șefii direcțiilor respective care organizau aceste evenimente.

Mai mult ca atât, reprezentantul părții vătămate a menționat că conform bugetului raional Dubăsari aprobat, fiecare subdiviziune, care organiza evenimente, prezenta președintelui consiliului Policinski Grigore un demers și un deviz de cheltuieli pentru acest eveniment. Pentru organizarea eficientă a acestui eveniment se adopta de către președintele raionului o dispoziție prin care se instituia un comitet organizatoric și toate compartimentele organizatorice legate de acest eveniment. După finalizarea evenimentului președintelui raionului Policinski Grigore i se prezenta în scris sau în formă verbală o informație, inclusiv și actul de lichidare a surselor bănești cheltuite pentru acest eveniment.

Tot aici, instanța de apel a reținut, că conform relatărilor reprezentantului părții vătămate, dar și prin Hotărârii Curții de Conturi, nu s-a menționat care anume este prejudiciul cauzat, prin acțiunile lui Policinski Grigore, de altfel, reprezentantul părții vătămate a menționat că Consiliului raional Dubăsari, nu i s-a cauzat nici-un prejudiciu.

La fel, instanța de apel a reținut că aferent declarațiilor reprezentantului părții vătămate, care a menționat că responsabili pentru încălcările specificate în Hotărârea Curții de Conturi nr.52, din 21 noiembrie 2012, sunt șefii direcțiilor respective care organizau aceste evenimente, și martorul Grigoriev Serghei a relatat că responsabilitatea pentru prezentarea acelor și respectarea procedurii la eliberarea biletelor pentru tabăra de odihnă pentru copii, cât și pentru manifestații și protocol, erau nemijlocit șefii secțiilor administrativ-financiare, de fapt confirmând integral și lipsa a careva pretins prejudiciu cauzat urmare a activității lui Policinski Grigore, lucru confirmat și de către martorul Moiseev Ecaterina, care a menționat la fel că Primăriei Dubăsari nu i s-a cauzat nici-un prejudiciu, chiar și în existența Hotărârii Curții de Conturi adoptată pe marginea controlului în cadrul Primăriei r. Dubăsari.

De altfel, însuși din dispozițiile de plată, contracte, dar și facturi, anexate în calitate de probe de către procuror la dosar, reiese nemijlocit faptul că sumele de bani, au fost cheltuite anume pentru organizarea odihnei în taberele de odihnă pentru copii, cât și pentru organizarea întâlnirilor, festivităților, cât și a altor manifestații.

De asemenea, instanța de apel a menționat că nu pot fi puse în sarcina lui Policinski Grigore, acțiunile de neîndeplinire corespunzătoare a atribuțiilor de serviciu sub aspect penal, având în vedere că însuși organul de urmărire penală a anexat la materialele cauzei penale un șir de contracte de achiziție, facturi de expediție, ordine și dispoziții de plată, dar și acte de lichidare și trecere a sumelor la cheltuieli, conform cărora sunt

justificate nemijlocit cheltuielile pretins a fi admise ilegal, și în lipsa acelor legale permissive, concluzie eronat abordată de către organul de urmărire penală.

Totodată, instanța de apel a reținut că la materialele cauzei au fost anexate și următoarele acte: dispoziția președintelui raionului Dubăsari, Policinschi Grigore nr.57-n din 24 iunie 2011, „cu privire la organizarea și desfășurarea acțiunii culturale raionale”, „Absolventul 2011, ediția a I-a”; dispoziția președintelui raionului Dubăsari nr.10-n din 11 februarie 2011, cu privire la organizarea și desfășurarea lunarului „Mărțișor - 2011” cu genericul „Un mărțișor pentru recunoștință”; dispoziția președintelui raionului Dubăsari nr.80-n din 04 august 2011, „Cu privire la aprobarea devizelor de cheltuieli privind organizarea în raion a acțiunilor culturale consacrate marcării a 67 ani de la eliberarea Moldovei de sub ocupația fascistă în Marele Război pentru Apărarea Patriei, din anii 1941-1945 și a sărbătorilor naționale - 20 ani de la proclamarea Independenței Republicii Moldova și Limba Noastră”; dispoziția președintelui raionului Dubăsari nr.146-n din 02 decembrie 2011 „cu privire la organizarea și desfășurarea Festivalului - concurs raional al tradițiilor și obiceiurilor de iarnă „Aho - aho, răsună Nistrul” ediția 2011.

Astfel, instanța de apel a menționat că actele vizate, emise de către inculpatul Policinschi Grigore, în exercițiul funcției sale, au servit temei pentru efectuarea festivităților, iar aceste dispoziții, au fost precedate la rândul său de demersurile șefilor subdiviziunilor respective, la care au fost anexate devizele de cheltuieli, contractele de achiziție, ordinele de plată, și respectiv actele de lichidare, conform cărora, sumele cheltuite pentru diverse festivități pe teritoriul raionului Dubăsari, au fost trecute la cheltuieli.

Din cele expuse, instanța de apel a consemnat că actele vizate, atestă consecutivitatea legală a cheltuielilor efectuate pentru festivități, cu atât mai mult că cheltuielile date, au fost efectuate în baza deciziei Consiliului raional Dubăsari, nefiind operate la dorința lui Policinschi Grigore, în calitate de președinte al raionului Dubăsari.

Conform contractului nr.29 de achiziționare a mărfurilor (serviciilor) din 07 iunie 2011, încheiat între Societatea cu Răspundere Limitată „Agro Tiras”, și Consiliul raional Dubăsari, reprezentată prin Policinschi Grigore, conform licitației publice nr.898/11 din 06 iunie 2011, deciziei grupului de lucru pentru achiziții publice a Consiliului raional Dubăsari din 06 iunie 2011, proces - verbal nr.12, „Vânzătorul” a fost declarat învingător al procedurii pentru achiziționarea foilor de odihnă, denumită în continuare marfa. Pct.1 al prezentului contract în care se menționează faptul că vânzătorul își asumă obligația de a vinde și presta servicii, iar cumpărătorul de a recepționa și a achita serviciul prevăzut în specificația din anexa nr.1, care este parte integrantă a prezentului contract.

Potrivit contractului nr.28 de achiziționare a mărfurilor (serviciilor) din 07 iunie 2011, încheiat între întreprinderea Municipală „Centrul de Odihnă pentru Copii și Tineret „Prietenia”, și Consiliul raional Dubăsari, conform licitației publice nr.898/11

din 06 iunie 2011, deciziei grupului de lucru pentru achiziții publice al Consiliului raional Dubăsari din 06 iunie 2011, proces - verbal nr.12, „Vânzătorul” a fost declarat învingător al procedurii pentru achiziționare: de odihnă, denumită în continuare marfa. Pct.1 al prezentului contract din care rezultă că în acest punct se menționează faptul că vânzătorul își asumă obligația de a vinde și presta servicii, iar cumpărătorul de a recepționa și a achita serviciul prevăzut în specificația din anexa nr.1, care este parte integrantă a prezentului contract.

Conform dării de seamă privind achiziționarea serviciilor în rezultatul licitației publice nr.12 din 07 iunie 2011, au fost achiziționate foi de odihnă de la 2 agenți economici și anume - Societatea cu Răspundere Limitată „Agro Tiras” - 50 foi de odihnă cu costul unei foi de 1 150 lei, achiziționat la 80 % din costul total de 57 500 lei; Consiliul raional Dubăsari și întreprinderea Municipală „Prietenia” de la care au fost achiziționate 44 foi cu costul unei foi de 1 150 lei cu 100 % din cost la suma 50 600 lei și 438 foi cu costul unei foi de 1 150 lei achitarea de către Consiliul raional Dubăsari a 80 % din costul foii la suma de 402 960 lei, iar de 20 % urma să fie achitate de către părinți.

Instanța de apel, a menționat că contractele în cauză, au fost precedate ulterior de ordinele de plată, facturile de expediție și actele de lichidare, conform cărora sumele de bani pentru odihna copiilor în taberele de odihnă, au fost justificate legal, și au fost trecute ulterior la cheltuieli, astfel că însuși aceste acte atestă nemijlocit ordinea încheierii acordurilor între autoritatea publică și agenții economici, achitarea pentru serviciile prestate de agenții economici, dar și trecerea acestor sume la cheltuieli, și nicidecum nu reflectă o careva atitudine neglijentă a lui Policinschi Grigore, față de atribuțiile de serviciu.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că partea acuzării a anexat un șir de demersuri ale șefilor subdiviziunilor Consiliului raional Dubăsari, devize de cheltuieli, facturi de expediție, ordine de plată, dispoziții de plată, și acte de lichidare, însă aceste acte la fel reflectă doar acțiunile premergătoare efectuate de către subdiviziunile Consiliului raional Dubăsari, în vederea desfășurării festivităților pe teritoriul raionului Dubăsari, a ședințelor, cât și a altor manifestații, însă și aceste acte nu specifică anumite abateri ce ar putea identifica că anume Președintele Consiliului raional Dubăsari, Policinschi Grigore a admis acțiuni de neîndeplinire, sau îndeplinire necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu, în calitate de persoană publică.

În contextul acestor circumstanțe, instanța de apel a reținut că este neîntemeiat și argumentul procurorului precum că instanța de fond nu a ținut cont de faptul că în cadrul cercetării judecătorești inculpatul a comunicat instanței circumstanțe contradictorii aferent timpului și modului de realizare a actelor de evidentă primară, or, inculpatul a relatat nemijlocit circumstanțele în modul în care s-au desfășurat, de altfel relatările inculpatului coincid cu relatările martorilor audiați pe parcursul cercetării judecătorești,

dar și nemijlocit cu actele întocmite în cursul exercitării atribuțiilor de serviciu de către inculpat.

Instanța de apel a respins și argumentul procurorului precum că simplul fapt de planificare a unor cheltuieli nu certifică legalitatea acestora, caz în care toate transferurile reclamate în raportul de audit ca fiind în lipsa actelor de evidență primară au fost realizate cu derogare de la norma legală, iar în cadrul auditului s-au utilizat extrasele din evidența trezorerială și cheltuielile bugetului raional Dubăsari, or, procurorul nu specifică și nici în raportul Curții de Conturi nu sunt conținute clar, care anume abateri au fost admise de către inculpat, nu se conțin date clare prin ce s-a manifestat îndeplinirea necorespunzătoare de către acesta a atribuțiilor funcționale, nu s-a specificat care anume acțiune/inacțiune, pretins a fi comisă de către inculpat, se califică ca o faptă infracțională. Atât în învinuire, cât și în hotărârea Curții de Conturi nr.52, din 21 noiembrie 2012, se reflectă unele abateri, care însă nu pot fi incriminate lui Policinski Grigore, cu atât mai mult că și martorii Josan Svetlana și Gonciar Maria, au comunicat că nu li s-au prezentat toate actele la momentul controlului, iar martorii Moiseev Ecaterina și Jimbei Maria, au menționat că controlorii de la Curtea de Conturi nu au solicitat toate actele contabile.

12. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel procurorul a declarat recurs ordinar, prin care solicită casarea totală a deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Recurentul face trimitere la temeiurile de casare stipulate în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și susține că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției este expusă neclar, ceea ce echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.

Recurentul a menționat că afirmațiile instanței de apel precum că nu a desprins din actul de învinuire imputat inculpatului Policinski Grigore, care anume normă referitoare la funcțiile de bază, deținute în exercițiul funcției de către acesta, ar fi fost încălcată și în ce anume s-a rezumat această încălcare, sunt nefondate, de vreme ce inculpatul exercitând funcția de președinte al raionului Dubăsari, astfel fiind persoană cu funcție de demnitate publică și totodată, în conformitate cu art.53 alin.(1) lit. i) din Legea nr.436-XVI din 28.12.2006 „Privind administrația publică locală”, exercitând funcția de coordonator principal de credite al raionului, având obligația prevăzută de art.53 alin.(1) lit. b) al legii indicate mai sus de a asigura respectarea Constituției, a legilor, altor acte normative și conform art.32 alin.(1) lit. d), e) din Legea nr.397 din 16.12.2003 „Privind finanțele publice locale”, fiind responsabil de integritatea bunurilor aflate în administrare și de asigurare a organizării și ținerii contabilității în conformitate cu actele normative, nu a asigurat organizarea și ținerea evidenței contabile în conformitate cu actele normative, a costului foilor de odihnă pentru copii în sumă de 499 600 lei, în lipsa documentelor justificative a admis efectuarea

cheltuielilor în sumă de 494 600 lei, pentru deservirea ședințelor de lucru, zilelor de comemorare, zilelor profesionale și altor sărbători.

Procurorul susține că, atât prima instanță cât și instanța de apel, la pronunțarea soluțiilor de achitare a inculpatului, nu au ținut cont că Policinski Grigore a comis neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, astfel încât prin aceasta a cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, or prin obligațiunile sale de serviciu și care sunt inerente naturii acestui serviciu, inculpatul potrivit normelor menționate era responsabil de integritatea bunurilor aflate în administrare și de asigurarea organizării și ținerii contabilității.

Recurentul susține că instanțele ierarhic inferioare au dat o apreciere incorectă probelor prezentate de acuzare, nu au apreciat multilateral și obiectiv probele administrate, care dovedesc incontestabil vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate de organul de urmărire penală și anume: declarațiile reprezentantului părții vătămate Berzan V., declarațiile martorilor Gonciar M., Josan S., Moiseev E., Braducean L., Leșan A., Stavinschi Z., Soltan I., Urîtu A., Grigoriev S. și Iavița T.;

- transferurile indicate în raportul de audit ca fiind în lipsa actelor de evidență primară, au fost realizate cu derogare de la norma legală, în cadrul auditului fiind utilizate extrasele din evidența trezorerială și cheltuielile bugetului raionului Dubăsari;

- apărarea a prezentat un șir de acte de lichidare a plăților, în limita acuzării formulate, întocmite formal, fără dată și număr de evidență, proveniența cărora nu se cunoaște. Or, este subiectiv a presupune că actele de lichidare vizate sunt acte de evidență contabilă primară, în cazul în care auditorii Curții de Conturi și contabila Consiliului raional Dubăsari, Moiseev E. nu cunoșteau despre existența acestora, actele fiind prezentate la etapa prezentării probelor cu titlu de justificare fictivă a unor cheltuieli suportate în sensul învinuirii înaintate;

- planificarea unor cheltuieli nu certifică legalitatea acestora, fiind stabilit că toate transferurile reclamate în raportul de audit, ca fiind în lipsa actelor de evidență primară, au fost realizate cu derogare de la norma legală, în cadrul auditului fiind utilizate extrasele din evidența trezorerială și cheltuielile bugetului raionului Dubăsari;

- instanțele nu au verificat și nu au calificat drept probă faptul că Curtea de Conturi în decizia sa a enunțat expres că prin prisma Legii contabilității, în accepțiunea art.19, au lipsit acte de evidență primară și acte de decontare întocmite în modul și ordinea stabilite de lege. Astfel, faptele economice se contabilizează în baza documentelor primare și centralizatoare, documentele primare urmând a fi întocmite în timpul efectuării operațiunii, iar când este imposibil, nemijlocit după efectuarea operațiunii sau după producerea evenimentului;

- Curtea de Conturi este unica autoritate publică a statului care exercită controlul asupra formării, administrării și întrebuințării resurselor financiare publice și administrării patrimoniului public prin realizarea auditului extern în sectorul public în calitate de instituție supremă de audit și este protejată legal de interferența din partea organelor de drept sau cu funcții de control.

Astfel, partea acuzării consideră că atât în cadrul urmăririi penale cât și pe tot parcursul examinării cauzei de către instanțe, vina lui Policinski Grigore a fost dovedită incontestabil prin probele administrate la caz.

Recurentul susține că instanța de apel la motivarea soluției de respingere a apelului procurorului a preluat argumentele specificate în soluțiile anterioare, fără a se expune explicit asupra argumentelor apelantului.

Recurentul menționează că prin decizia instanței de recurs din 04 aprilie 2017, instanța de apel a fost investită să rejudece din nou cauza penală de învinuire a inculpatului Policinski Grigore, iar instanța de apel la pronunțarea deciziei din 26 ianuarie 2018, nu s-a condus de indicațiile menționate în decizia instanței de recurs, menținând situația de fapt care a existat la soluționarea recursului.

La caz, în opinia procurorului vina inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate pe deplin a fost dovedită, iar instanța de apel eronat a statuat asupra oportunității menținerii achitării inculpatului, lăsând fără argumentare criticile invocate de apelant.

În asemenea circumstanțe, acuzarea consideră că de către instanța de apel nu au fost respectate cerințele art.414 alin.(5) Cod de procedură penală, motive din care, consideră că cauza nominalizată urmează a fi remisă la rejudecare.

13. Avocatul Avram Mihail în numele inculpatului a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, pledând pentru declararea inadmisibilității acestuia, deoarece consideră, că hotărârea atacată este legală și întemeiată.

14. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța de recurs este în drept să îl admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Deci, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Drept temei pentru declararea recursului, se constată că recurentul face trimitere la temeiurile de casare prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și anume, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de

drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției este expusă neclar.

Verificând actele cauzei, în raport cu alegațiile titularului dreptului de recurs, Colegiul penal lărgit conchide că, judecând apelul, instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

La caz, se reține că prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 04 aprilie 2017, cauza penală în privința lui Polcinschi Grigore a fost trimisă la rejudecare în aceeași instanță de apel, într-un alt complet de judecată, pentru a repara erorile judiciare depistate de instanța de recurs.

Analizând textul deciziei contestate, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel, la rejudecarea cauzei, nu a ținut cont de indicațiile menționate în decizia instanței de recurs și nici nu a reparat erorile judiciare comise de instanțele de judecată în procesul de examinare a cauzei date la etapele anterioare.

Necesitatea conformării indicațiilor expuse de instanța ierarhic superioară față de instanța de rejudecare, este stipulată de prevederile art.436 alin.(2) și (3) Cod de procedură penală, care indică expres că pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii, în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului. Când hotărârea este casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau civilă, instanța de rejudecare se pronunță în limitele în care hotărârea a fost casată.

În sensul dat, Colegiul penal lărgit remarcă că instanța de apel, la rejudecare cauzei, nu a ținut cont de indicațiile instanței de recurs ce i-au fost atribuite cu scop de verificare a erorilor invocate de către apelant în cererea de contestare a sentinței primei instanțe.

Astfel, în apelul declarat de procuror se invocă motivele privind ilegalitatea și netemeinicia hotărârii atacate prin faptul că instanța pripit a decis asupra soluției adoptate ignorând probele prezentate în sprijinul învinuirii.

Colegiul penal lărgit menționează că instanței de apel i s-a pus în sarcină verificarea declarațiilor reprezentantului părții vătămate, ale martorilor și probelor administrate la caz, cât și probele scrise prezentate de apărare care nu au fost apreciate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept concrete, invocate în rechizitoriu și în rapoarte ale Curții de Conturi și auditului bugetelor unităților administrativ-teritoriale și gestionării patrimoniului public din r-nul Dubăsari pe anii 2011 – 2012, fapt care a fost lăsată fără soluționare de către aceasta.

Astfel, din textul deciziei instanței de recurs (specificat la **pct.8** din prezenta decizie), rezultă că instanțele cercetând declarațiile inculpatului, ale reprezentantului părții vătămate declarațiile a 11 martori audiați și 247 de probe scrise, nu au dat apreciere în mod separat fiecărei probe, conform art.101 Cod de procedură penală.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel nu s-a conformat cu exactitate situației stabilite de către instanța de recurs și nu a indicat esența divergențelor presupuse dintre

”declarațiile făcute în cadrul dezbaterilor judecătorești de reprezentantul părții vătămate Berzan V., dintre declarațiile martorilor acuzării depuse în cadrul urmăririi penale și dezbaterilor judecătorești”, limitându-se repetat la mențiuni neclare, confuze și sumare.

Recurentul a supus criticii concluziile despre lipsa unor dovezi confirmatoare că Consiliul raional Dubăsari i s-ar fi cauzat un careva prejudiciu și nici organul de urmărire penală nu a specificat în ce anume a constat prejudiciul dat, or, conform raportului auditului bugetelor unităților administrativ-teritoriale și gestionării patrimoniului public din raionul Dubăsari pe anul 2011, în lipsa documentelor confirmative Consiliul raional Dubăsari, a înregistrat direct la cheltuieli costul foilor de odihnă în sumă de 499 600 lei, iar probele administrate, după cum a fost menționat în decizia adoptată de către instanța de recurs din 04 aprilie 2017, nu au primit o apreciere la justa valoare, iar concluziile instanței de apel sunt formale și premature, ce nu rezultă din circumstanțele de fapt stabilite în cauză.

Colegiul penal lărgit menționează că instanța de apel făcând trimitere la declarațiile date de inculpat, reprezentantul părții vătămate, Consiliul raional Dubăsari, Bernaz Valeriu, martorilor Grigoriev S., Braducean L., Moiseev E., Bernaz V., Urîtu A., Oprea S., Gonciar M., Jembei A., Josan S., în prima instanță și descriindu-le în decizie, nu a verificat minuțios și obiectiv fiecare probă separat sub toate aspectele, prin prisma pertinentei, concludenței, iar în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, fără justă apreciere, au fost lăsate declarațiile martorilor Soltan Iu., Leșan A., Iavița T., cât și probele scrise nefiind verificate: - raportul auditului bugetelor unităților administrativ-teritoriale și gestionării patrimoniului public din raionul Dubăsari pe anul 2011 (*f.d.86, vol. II*); - anexa nr. 19 al raportului Curții de Conturi ce privește cheltuielile în sumă de 494600 lei (*f.d.87, vol. II*); - decizia nr. 03-05 din 05 mai 2011, adoptată de către Consiliul raional Dubăsari „Cu privire la organizarea odihnei de vară a copiilor și adolescenților și măsurile de întremare a sănătății acestora în sezonul estival 2011 (*f.d.1-2, vol. X*); - contractul nr. 29 de achiziționare a mărfurilor (serviciilor) din 07 iunie 2011 (*f.d.3-5, vol. XII*); - anexa nr. 1 la contractul nr. 29 din 07 iunie 2011 (*f.d.6, vol. XII*); - anexa nr. 3 la contractul nr. 29 din 07 iunie 2011 (*f.d.7, vol. XII*), Colegiul lărgit atestă faptul că nici una dintre aceste probe nu se conțin în procesul – verbal al ședinței instanței de apel (*f.d.154-214, vol. XV*).

Colegiul penal, reținând prevederile art.100 alin.(4) și art.101 alin.(1)-(4) Cod de procedură penală, remarcă că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a acestora, care poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de prezentul cod, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Într-o hotărâre este necesar nu numai de a face trimitere ori a reda declarațiile participanților la proces, dar și de a expune esența acestor depoziții, și legătura lor cu conținutul altor probe care, în ansamblu, confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după pertinența, concludența, utilitatea și veridicitatea acestora. Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către instanță cu realitatea pe care o probează această dată. Toate probele în ansamblul sunt apreciate din punct de vedere al coroborării lor, cu respectarea art.101 Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul penal constată că, prevederile legii procesual penale sus menționate nu au fost respectate întocmai la judecarea apelului, deoarece, unele declarații ale participanților la proces le-a cercetat, altele nefiind reflectate în decizia sa, precum nici nu a expus esența acestora declarații și legătura lor cu conținutul altor probe, fără să le aprecieze pe fiecare în parte și să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității probei respective.

La fel, instanța de apel la motivarea soluției de achitare, a preluat aceleași argumente expuse în soluția anterioară, iar asupra argumentelor s-a expus formal, fără să combată aceste argumente la un mod concret – apreciindu-le veridicitatea, pertinența și dacă sânt concludente, așa cu se cere din prevederile art.101 Cod de procedură penală.

Concluzionând că inculpatul urmează a fi achitat din motiv că *fapta acestuia nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii* (pag.58-59 din decizie), instanța de apel nu a specificat care anume elemente ale infracțiunii lipsesc în acțiunile inculpatului.

Mai mult, instanța de apel nu a ținut cont de art.394 alin.(3) pct.2) Cod de procedură penală, potrivit căruia – nu se admite introducerea în sentința de achitare (la caz decizia instanței de apel) a unor formulări ce ar pune la îndoială vinovăția celui achitat. Astfel, la pagina 49 pct.316 din decizia atacată (f.d.52 vol. XVI), instanța de apel univoc afirmă că învinuirea înaintată lui Policinski Grigore este una abstractă și neclară, însă, în cazul adoptării unei soluții de achitare, constatarea de către instanță a unei atare situații pune la îndoială concluziile sale despre nevinovăția celui achitat.

Colegiul penal conchide că, instanța de apel la judecarea cauzei nu a acordat deplină eficiență prevederilor art.art.414 alin.(5), 417 alin. (1) pct.7) și 8) Cod de procedură penală, ceea ce echivalează cu erori judiciare, ce s-au soldat cu o hotărâre neîntemeiată și nemotivată. Erorile judiciare menționate nu pot fi corectate de instanța de recurs, deoarece țin de desfășurarea legală a procedurii de judecată în instanța de apel.

Reieșind din circumstanțele menționate, Colegiul penal lărgit concluzionează că instanța de apel la o nouă judecarea cauzei în ordine de apel nu a ținut cont de indicațiile instanțe superioare și a admis erori procedurale, care nu pot fi corectate de instanța de recurs, deoarece soluționarea acesteia tine de desfășurarea legală a procedurii de judecată în instanța de apel, care conform art.414 Cod de procedură penală, trebuie să

judece apelul din punct de vedere al stării de fapt și de drept, a legalității și temeiniciei sentinței atacate.

Reieșind din considerentele expuse supra, Colegiul penal lărgit conchide că decizia instanței de apel urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La noua rejudecare a cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de apelant în apel, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, să elucideze toate erorile admise în motivarea soluției adoptate și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

15. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2018, în cauza penală privindu-l pe Policinschi Grigore xxx, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată integral la 25 octombrie 2018.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Conzac

Victor Boico